

Tiên Thắng, ngày 10 tháng 12 năm 2023

BÀI TUYÊN TRUYỀN
Về công tác Phòng chống tai nạn thương tích cho trẻ
trong trường mầm non tháng 12-2023

Việc phòng tránh tai nạn thương tích và đảm bảo an toàn cho trẻ em ở mọi lúc mọi nơi là vô cùng quan trọng trong suốt quá trình chăm sóc giáo dục trẻ. Chính vì thế là một giáo viên mầm non tôi muốn được nâng cao nhận thức của bản thân, đồng thời góp một phần nhỏ bé của mình vào việc nâng cao chất lượng giáo dục giúp trẻ phát triển toàn diện.

I. Định nghĩa tai nạn thương tích

- “*Tai nạn*” là một sự kiện bất ngờ xảy ra, không có nguyên nhân rõ ràng và khó lường trước được.

- “*Thương tích*” là những thương tổn thực thể trên cơ thể người do tiếp xúc cấp tính với các nguồn năng lượng (năng lượng có thể là cơ học, nhiệt, hóa học, điện, hoặc phóng xạ) với những mức độ, tốc độ khác nhau quá ngưỡng chịu đựng của cơ thể hoặc do cơ thể thiếu hụt các yếu tố cơ bản của sự sống (ví dụ như thiếu ô xy trong trường hợp đuối nước, bóp nghẹt, giảm nhiệt độ trong môi trường cóng lạnh). Thời gian tiếp xúc với các yếu tố nguy cơ dẫn đến thương tích thường rất ngắn (vài phút). “*Thương tích*” hay còn gọi là “*Chấn thương*” không phải là “*Tai nạn*”, mà là những sự kiện có thể dự đoán trước được và phần lớn có thể phòng tránh được, thương tích gây ra thiệt hại về thể chất và tinh thần cho một người nào đó.

- Tai nạn thương tích thường được chia thành hai nhóm lớn là tai nạn thương tích không có chủ định và tai nạn thương tích có chủ định. Việc phòng chống tai nạn thương tích được thực hiện bằng các biện pháp phòng ngừa chủ động và phòng ngừa thụ động.

II. Tai nạn thương tích không có chủ định

Tai nạn thương tích không có chủ định thường xảy ra do sự vô ý hay không có sự chú ý của những người bị tai nạn thương tích hoặc của những người khác. Các trường hợp thường gặp là tai nạn thương tích do giao thông như tai nạn ô tô, xe đạp, xe máy, người đi bộ, tàu hỏa, tàu thủy, máy bay; do bị ngã, lửa cháy, nghẹt thở, chết đuối, ngộ độc...

1. Tai nạn thương tích có chủ định

Loại hình tai nạn thương tích này gây nên do sự chủ ý của người bị tai nạn thương tích hay của cá nhân những người khác. Các trường hợp thường gặp là tự tử, giết người, bạo lực thành nhóm như chiến tranh, đánh nhau, hiếp dâm, hành hạ trẻ em, hành hạ người già, bạo lực trong trường học...

Với mục đích chung của giáo dục mầm non thì việc phòng tránh tai nạn thương tích chính là cung cấp cho trẻ những kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo để tự bảo vệ bản thân mình, để giúp trẻ hình thành những kỹ năng sống sau này.

2. Các tai nạn thương tích thường gặp đối với trẻ mầm non

- Liên quan chặt chẽ tới tuổi của trẻ và nguyên nhân gây ra tai nạn thương tích. Các nhóm tai nạn thương tích thường gặp đối với trẻ ở trường mầm non là:

+ Các tai nạn do ngã: Chủ yếu do trơn trượt, đường đi mấp mô và thường xảy ra ở nơi vui chơi.

+ Các tai nạn do ngộ độc: Chủ yếu do ngộ độc thực phẩm, ăn phải quả độc hại, tiếp đó là nguy cơ uống nhầm thuốc...

+ Tai nạn thương tích gây ra do vật sắc nhọn và thường xảy ra ở nơi vui chơi do trẻ đùa nghịch xô đẩy nhau, dùng que làm kiếm nghịch, đấu kiếm, chọc nhau, bị va vào bậc thềm gây rách da, chấn thương phần mềm gãy xương...

+ Tai nạn do ngạt đường thở: Do trẻ tự nhét đồ chơi vào mũi, tai mình hoặc nhét vào tai bạn, mũi bạn. Các vật trẻ có thể nhét vào mũi, tai là hạt cườm, con xúc xắc, các loại hạt quả. Có trường hợp trẻ còn nhét cả đất nặn vào tai, mũi, ngậm đồ chơi vào mồm và nuốt vào gây dị vật đường thở, ăn...

+ Tai nạn thương tích do súc vật và động vật hoang dại(Chó, rắn , ong...): Trong đó chủ yếu do súc vật cắn và thường xảy ra ở nơi vui chơi, một số ít xảy ra ở gia đình.

+ Do bỏng: Chủ yếu do trẻ sau khi chơi, khát nước- uống nhầm phải nước nóng, khi ăn, uống, trẻ cũng có thể bị bỏng do thức ăn(canh, cháo, súp...) mang từ nhà bếp lên còn nóng.

+ Tai nạn giao thông: Đối với trẻ mầm non tai nạn thường gặp là do trẻ được đèo bằng xe và bằng xe máy.

+ Đuối nước: Do trẻ bị ngã vào xô, chậu có nước, một số trường lớp, sân chơi của trẻ gần ao, hồ, sông suối nhưng không có tường bao quanh, công chắn cũng là nguyên nhân dẫn tới trẻ bị đuối nước...

Tai nạn thương tích đã và đang là một trong những nguyên nhân hàng đầu gây tử vong ở trẻ em dưới 15 tuổi tại Việt Nam. Theo một báo cáo điều tra trong thời gian trước đây ghi nhận có khoảng 70% các trường hợp tử vong trẻ em dưới 1 tuổi là do tai nạn thương tích gây ra; hơn 71% các trường hợp tử vong do tai nạn thương tích là do các tai nạn thương tích không chủ ý như tai nạn giao thông, đuối nước, ngã, ngộ độc, điện giật, hóc nghẹn... Do đó việc phòng chống tai nạn thương tích trẻ em là một vấn đề xã hội cần được các nhà lãnh đạo cũng như cộng đồng người dân đặc biệt quan tâm để xây dựng chiến lược phòng ngừa và kiểm soát một cách có hiệu quả nhằm góp phần chăm sóc, bảo vệ trẻ em, thế hệ tương lai của đất nước.

3. Nguyên nhân gây nên tai nạn thương tích

- Yếu tố xã hội:

+ Tùy thuộc vào điều kiện kinh tế-xã hội của mỗi vùng, miền, mỗi quốc gia có những đặc điểm về yếu tố nguy cơ gây tai nạn thương tích khác nhau. Hiện nay ở các nước đang phát triển TNTT được coi là hậu quả không thể tránh khỏi. Sự gia tăng về cơ giới hóa về giao thông, sự đô thị hóa và sự thay đổi công nghệ các nước đang phát triển là một trong những nguyên nhân dẫn đến sự gia tăng về tình trạng TNTT ở các nước này. Ở những nước kinh tế-xã hội phát triển còn thấp cũng dễ gây ra TNTT do lửa, đánh nhau....

- Yếu tố con người:

+ Tai nạn thương tích phụ thuộc vào các yếu tố: Giới tính, tuổi tác, nhận thức hành vi, tình trạng sức khỏe sử dụng rượu bia và các chất kích thích khác....

- Yếu tố môi trường:

+ Môi trường và vật chất:

Các yếu tố nguy cơ thường gặp ở nhà: ổ cắm, cầu dao, dao kéo, thuốc trừ sâu...

Các yếu tố nguy cơ thường gặp ở trường: bàn ghế hư hỏng chưa sửa chữa kịp, ngã do chạy nhảy, đùa nghịch, thức ăn không đảm bảo ATTP....

Các yếu tố nguy cơ ngoài cộng đồng: Nhiều ao hồ, cơ sở hạ tầng, đường giao thông không đảm bảo...

+ Môi trường phi vật chất:

Văn bản pháp luật liên quan đến an toàn chưa đồng bộ.

Việc thực thi các quy định, luật an toàn chưa tốt, chưa kiểm tra, giám sát, chưa có biện pháp rõ ràng.

Giáo dục về an toàn còn chưa thực hiện đầy đủ, nhận thức của mọi người về phòng chống tai nạn thương tích còn hạn chế.

Tai nạn thương tích hiện đang là vấn đề sức khỏe của toàn cầu.

Môi trường vật chất(địa điểm xây trường/lớp mầm non,phòng/lớp,tường bao quanh,hàng rào,sân chơi,giường/tủ...) và vui chơi chưa đảm bảo an toàn(địa điểm vui chơi,hình thức vui chơi,trò chơi)

Giáo viên còn thiếu kiến thức về an toàn và phòng tránh tai nạn thương tích cho trẻ,khi tai nạn thương tích xảy ra không biết cách xử trí,có trường hợp làm cho nạn nhân thương tích trầm trọng hơn.

Theo dõi, giám sát trẻ của giáo viên còn chưa chặt chẽ.

Ngoài ra trẻ cũng bị tai nạn thương tích do rủi ro gây nên.

Tuy nhiên nhiều lý do trực tiếp đưa đến các tai nạn thương tích cho trẻ chưa phải là nguyên nhân.Ví dụ: Trẻ đang chơi, khát nước - trẻ chạy vào lớp uống nước, nếu lúc đó cô giáo để cốc nước nóng, trẻ sẽ uống ngay mà không cần biết nước nóng hay nguội và tất nhiên trẻ sẽ bị bỏng. Từ các lý do tương tự như trên giáo viên cần tổng hợp các lý do để tìm ra nguyên nhân thực tế gây ra tai nạn thương tích cho trẻ.

4. Hậu quả của tai nạn thương tích

Tùy theo tai nạn thương tích gây ra ở mức độ nặng,nhẹ khác nhau cũng sẽ dẫn tới hậu quả tương tự, như các trường hợp trẻ bị đuối nước, trẻ bị ngạt thở do nuốt phải đồ chơi, trẻ bị bỏng do bị phích nước sôi đổ vào...những trường hợp này thường dẫn tới hậu quả là trẻ bị chết, hoặc bị biến dạng cơ thể và bị tàn phế...

5. Cách xử trí khi trẻ bị tai nạn thương tích.

- Cần nhanh chóng tách trẻ khỏi nguyên nhân gây ra tai nạn.

- Yếu tố rất quan trọng trong sơ cứu tai nạn thương tích cho trẻ cần lưu ý là tâm lý của trẻ , điều này vô cùng cần thiết cho việc sơ cứu.Người sơ cứu cần động viên , an ủi trẻ để trẻ không quá lo sợ...từ đó sẽ phối hợp cộng tác trong việc sơ cứu. nếu không quan tâm , chú ý đến điều này, chắc chắn người sơ cứu sẽ gặp không ít khó khăn trong sơ cứu.

- Người sơ cứu cần phải biết thao tác nhanh, đúng các động tác, nếu không nhanh và không đúng sẽ làm cho tai nạn thương tích trầm trọng thêm:

6. Biện pháp phòng chống tai nạn thương tích:

- Luôn có kế hoạch phòng chống để đảm bảo an toàn cho trẻ.

Phòng chống tai nạn thương tích có thể thực hiện được qua việc phòng ngừa bằng phương pháp chủ động hoặc thụ động.

Phương pháp phòng ngừa chủ động đòi hỏi có sự tham gia và hợp tác của cá nhân cần được bảo vệ, có nghĩa là hiệu quả của việc phòng ngừa phụ thuộc vào bản thân đối tượng cần được bảo vệ có sử dụng đúng các biện pháp phòng ngừa hay không. Mục đích của các biện pháp phòng ngừa là làm thay đổi hành vi của cá nhân cần được bảo vệ như yêu cầu mọi người phải thực hiện các nội quy về việc đội mũ bảo hiểm khi đi xe máy, thắt dây an toàn khi đi xe ô tô...

Phương pháp phòng ngừa thụ động là biện pháp có hiệu quả nhất trong kiểm soát tai nạn thương tích. Biện pháp này không đòi hỏi phải có sự tham gia của cá nhân cần được bảo vệ, tác dụng phòng ngừa hay bảo vệ các thiết bị, phương tiện đã được thiết kế để cá nhân tự động được bảo vệ. Mục đích của biện pháp phòng ngừa thụ động là thay đổi môi trường hay phương tiện của người sử dụng như phân tuyến đường giao thông cho người đi bộ riêng và xe ô tô hoặc xe máy riêng để cho người đi bộ được bảo vệ khỏi bị tai nạn thương tích do xe máy hoặc ô tô.

- Các cấp độ dự phòng tai nạn thương tích

Căn cứ vào toàn bộ quá trình xảy ra tai nạn thương tích kể từ trước khi tiếp xúc, trong lúc tiếp xúc cho đến sau khi tiếp xúc với các yếu tố nguy cơ; có thể phân chia thành ba cấp độ dự phòng:

Dự phòng cấp 1 là dự phòng trước khi tai nạn thương tích xảy ra

Mục đích của việc dự phòng là không để xảy ra tai nạn thương tích bằng cách loại bỏ các yếu tố nguy cơ hoặc không tiếp xúc với các yếu tố nguy cơ gây nên tai nạn thương tích.

Các biện pháp dự phòng ban đầu có thể bao gồm việc lắp đặt rào chắn quanh các ao hồ, để phích nước nóng ở nơi an toàn mà trẻ em không với tay tới được, sử dụng các thiết bị an toàn khi chơi thể thao...

Dự phòng cấp 2 là dự phòng trong khi tai nạn thương tích xảy ra

Mục đích của việc dự phòng là làm giảm mức độ nghiêm trọng của các thương tổn khi xảy ra tai nạn thương tích như đội mũ bảo hiểm xe máy để phòng tránh chấn thương sọ não khi tai nạn giao thông xảy ra.

Dự phòng cấp 3 là dự phòng sau khi có tai nạn thương tích xảy ra

Mục đích của việc dự phòng là làm giảm thiểu hậu quả sau khi tai nạn thương tích xảy ra. Thực hiện biện pháp điều trị với hiệu quả tối đa là điều kiện để giảm thiểu hậu quả của tai nạn thương tích, sự tàn tật và tử vong. Đồng thời các

biện pháp phục hồi chức năng cũng giúp cho nạn nhân hồi phục một cách tối đa các chức năng của cơ thể.

Nhà trường đã đưa ra kế hoạch nhằm:

+ Ngăn ngừa việc tạo ra những tác nhân, các yếu tố nguy cơ có khả năng gây nên tai nạn thương tích như không sản xuất các loại thuốc gây độc cho trẻ em, làm thành chắn lan can, tay vịn cầu thang vững chắc; đậy các nắp giếng, chum vại đựng nước một cách chắc chắn...

+ Giảm mức độ nguy hiểm của các yếu tố nguy cơ như đóng gói các loại thuốc có thể gây ngộ độc vào trong các gói với liều lượng thấp hơn mức có thể gây ngộ độc; làm như vậy trẻ sẽ khó bị ngộ độc ngay cả khi sử dụng nhầm thuốc.

+ Phòng ngừa sự “giải thoát ra” những yếu tố nguy cơ gây tai nạn thương tích như đóng gói các thuốc có khả năng gây độc trong các loại bao bì, chai lọ mà trẻ em không mở ra được; thực tế đã sử dụng loại chai lọ chỉ mở được khi vừa ấn vừa xoay nắp...

+ Chủ động thực hiện các hành vi làm giảm sự nguy hiểm của các yếu tố có hại, giảm thiểu sự rủi ro như sử dụng dây đeo an toàn khi lái xe ô tô tránh va đập khi tai nạn xảy ra, đội mũ bảo hiểm khi đi xe máy làm giảm nguy cơ bị chấn thương sọ não khi bị ngã...

+ Ngăn cách sự tiếp xúc giữa những đối tượng cần được bảo vệ với các nguy cơ gây tai nạn thương tích về mặt thời gian và không gian như thuốc độc, hóa chất được cất trong tủ có khóa hay trên các giá cao nơi trẻ em không mở được, lắp đặt ổ cắm điện có nắp đậy để ở trên cao trẻ em không với tới được...

+ Ngăn cách các đối tượng cần được bảo vệ cách ly khỏi các nguy cơ gây tai nạn thương tích bằng các vật cản cơ học như mang giày bảo hộ, kính đeo mắt, găng tay và các loại bảo hộ khác...

+ Thay đổi cấu trúc và thiết kế phù hợp các vật dụng có nguy cơ gây tai nạn thương tích như sử dụng nồi, chảo có tay cầm chống nóng; phích cắm điện có chất cách điện, bình ga có van an toàn...

+ Tăng cường sức đề kháng của cơ thể, qua đó nâng cao khả năng chịu đựng tai nạn thương tích của cơ thể như luyện tập thể thao, sử dụng các thiết bị bảo vệ trong khi chơi thể thao...

+ Cải thiện khả năng đáp ứng của dịch vụ thông tin vận chuyển cấp cứu như thực hiện vận chuyển cấp cứu nhanh, cung cấp các dịch vụ điện thoại khẩn cấp...

+ Hiện nay vấn đề tai nạn thương tích đang được toàn xã hội quan tâm, đặc biệt là tai nạn thương tích đối với trẻ em do tính phổ biến cũng như mức độ trầm trọng của nó. Vì vậy việc phòng chống tai nạn thương tích cần phải căn cứ vào các loại hình, nguyên nhân gây nên cũng như thực hiện các cấp độ dự phòng một cách có hiệu quả.

+ 45% trẻ trong lớp rất hiếu động.

+ 30% trẻ trong lớp hay ăn quà vặt.

Qua tìm hiểu tôi thấy tình hình trẻ của các lớp tôi rất phức tạp. Có rất nhiều trẻ hiếu động ; trẻ các lớp rất hay ăn quà vặt. Vậy để khắc phục những vấn đề trên trong các hoạt động BGH luôn chú ý nhắc giáo viên các lớp chú ý đến trẻ hiếu động, nhắc nhở trẻ để trẻ vào nề nếp không nghịch ngợm để tránh làm tổn thương bản thân mình và các bạn. Động viên khen ngợi trẻ kịp thời để khuyến khích các trẻ khác làm theo gương bạn.

Để hình thành cho trẻ thói quen không ăn quà vặt khi đến lớp và không ăn những món quà có hại cho sức khỏe GV trường tôi thường nhắc nhở trẻ vào các giờ đón trả trẻ hay giờ hoạt động góc, hoạt động ngoài trời. Trao đổi với phụ huynh nếu mua quà cho các cháu thì nên mua những món quà có lợi cho sức khỏe, không nên mua các loại kẹo không rõ nguồn gốc, các loại kẹo có vỏ, que sắc nhọn ở bên trong vì khi ăn xong trẻ có thể dùng chúng chọc vào mắt mình hoặc mắt bạn rất nguy hiểm. Đồng thời thống nhất với cha mẹ trẻ nếu có mua quà thì nên gửi cô giáo để các cô cho trẻ ăn vào một thời điểm nhất định giúp cho việc bao quát trẻ tốt hơn.

- Lồng ghép việc phòng chống tai nạn thương tích vào các tiết học:

Để rèn trẻ, khắc sâu cho trẻ về việc phòng tai nạn thương tích Ban giám hiệu chúng tôi đã chỉ đạo giáo viên lồng ghép vấn đề này vào các môn học như: Âm nhạc, Làm quen văn học, phát triển thể chất.

Nơi nhận:

- PGD(Đề b/c);
- HT(Đề b/c);
- Các lớp (đề t/h);
- Lưu: VT.

TM. TRƯỜNG MÀM NON